

เจาะลึก

การระภาษีและการวางแผนภาษี

คนต่างชาติ
เข้ามาทำงานในประเทศไทย
คนไทย
ไปทำงานในต่างประเทศ

โดย...ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุลยลักษณ์ ตราชูธรรม

เอกสารภาษีอากร

วารสารวิชาการทางกฎหมายบัญชีและภาษีอากรที่มียอดสมาชิกสูงสุด

TAX MAGAZINE

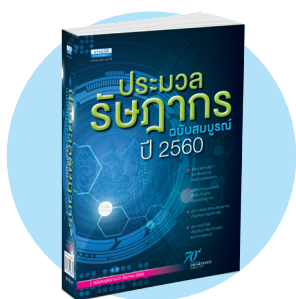
ท่านสามารถเสริมสร้างความรู้ความชำนาญในด้านกฎหมาย บัญชี และภาษีอากรได้จาก
สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่เรามอบให้ดังนี้

1. รับหนังสือธรรมนิติ ฉบับ เอกสารภาษีอากร ปีละ 12 เล่ม
2. รับหนังสือ ประมวลรัษฎากร ฉบับสมบูรณ์ ปีละ 1 เล่ม
3. รับส่วนลดในการเข้าร่วมฝึกอบรมและสัมมนา
4. รับส่วนลดในการซื้อผลิตภัณฑ์หนังสือ
5. มีสิทธิเข้าสัมมนาพิเศษปีละ 1 ครั้ง (ตามเงื่อนไขของบริษัทฯ)
6. ลงประกาศรับสมัครงานฟรี นาน 6 เดือน (ไม่จำกัดตำแหน่ง) ที่ www.jobdst.com

สมัครสมาชิกผ่าน ID LINE

@ocs8715

- กฎหมายบัญชี
- บัญชีภาษีอากร
- การบัญชีธุรกิจ
- ภาษีสรรพากร
- การวางแผนภาษีสำหรับการประกอบธุรกิจ
- การบริหารธุรกิจ
- ข้าราชการธุรกิจการพาณิชย์
- มติ ครม.
- คำพิพากษาศาลฎีกาและหมายเหตุ
- ตอบข้อหารือกรมสรรพากร
- ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง

ขอเรียนเชิญนักบัญชี เจ้าของกิจการ ผู้บริหาร นักธุรกิจ ผู้ลงทุน สมาชิกหนังสือ เอกสารภาษีอากร เพื่อ
ท่านจะได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีของธุรกิจ กฎหมายบัญชีและภาษีอากร ที่เป็นประโยชน์ต่อการ
ดำเนินธุรกิจในยุคปัจจุบัน

สมัครสมาชิก
ออนไลน์

สนใจสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

โทรศัพท์ (02) 555-0906-9 / E-mail : member@dharmniti.co.th

Download ใบสมัครหรือสมัคร Online ที่ www.dst.co.th

เจาะลึก

การระภาษีและการวางแผนภาษี

.....

คนต่างชาติ

เข้ามาทำงานในประเทศไทย

คนไทย

ไปทำงานในต่างประเทศ

เจาะลึก

การปะกาศและการวางแผนปะกาศ

.....

คนต่างชาติ

เข้ามาทำงานในประเทศไทย

คนไทย

ไปทำงานในต่างประเทศ

โดย...ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดุจลักษ์ณ์ ตรีชูธรรม

พิมพ์ครั้งแรก มิถุนายน 2561

เจ้าของ :

บริษัท ธรรมนิติ เพรส จำกัด

ที่ปรึกษา :

ดุจลักษ์ณ์ พีชมงคล
กิตติยา อากาศอุบล

กองบรรณาธิการ :

กิตติคุณ วังเมือง

พิสูจน์อักษร :

ประนอม เพ็ชรสมัย

ศิลปกรรม :

วรรณ สอนุเคราะห์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

ดุจลักษ์ณ์ ตรีชูธรรม.

เจาะลึก...การปะกาศและการวางแผนปะกาศคนต่างชาติ...เข้ามาทำงานในประเทศไทย
คนไทย...ไปทำงานในต่างประเทศ.- กรุงเทพฯ : ธรรมนิติ, 2561. 224 หน้า.

1. ปะกาศ-กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ. I. ชื่อเรื่อง.

343.04

ISBN : 978-616-302-145-8

ได้รับอนุญาตจัดพิมพ์จากเจ้าของลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

(ห้ามคัดลอกหรือถ่ายสำเนาส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้โดยไม่ได้รับอนุญาต มิฉะนั้นจะถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย)

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

บริษัท ธรรมนิติ เพรส จำกัด

178 อาคารธรรมนิติ ชั้น 4 ซอยเพิ่มทรัพย์ (ประชาชื่น 20) ถนนประชาชื่น

แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800

โทรศัพท์ (02) 555-0713 โทรสาร (02) 555-0728

สนใจเสนอผลงานเขียนเพื่อตีพิมพ์กับธรรมนิติ ติดต่อ E-mail : book@dharmniti.co.th

คำนำ

หนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นเพื่อพิจารณาหาคำตอบของคำถามที่ว่า คนต่างชาติเข้ามาทำงานในประเทศไทย และคนไทยไปทำงานในต่างประเทศมีภาระภาษีอย่างไร? ควรวางแผนภาษีเพื่อให้เสียภาษี ถูกต้อง ครบถ้วน และประหยัดภาษี รวมทั้งการใช้หลักเกณฑ์การยกเว้น ภาษีหรือสิทธิประโยชน์จากอนุสัญญาภาษีซ้อนระหว่างประเทศไทย กับประเทศต่างๆ อย่างไร?

ผู้เขียนหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่นิสิต นักศึกษา นักบัญชีภาษีอากร นักกฎหมาย ผู้ปฏิบัติงานและผู้ประกอบการโดยทั่วไป คุณความดีของหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนขอมอบแต่บิดาของผู้เขียน ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม อดีตประธานศาลอุทธรณ์ และประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ แผนกคดีภาษีอากร ซึ่งเป็น ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทางภาษีอากร และเป็นแรงบันดาลใจ ให้ผู้เขียนได้ศึกษาและปฏิบัติงานด้านภาษีอากร และขอกราบ ขอบพระคุณมารดาของผู้เขียน อาจารย์วิรุณลักษณ์ ตราชูธรรม (ข้าราชการครูบำนาญ) ซึ่งเป็นต้นแบบในการเป็นแม่ของลูก และแม่พิมพ์ ของชาติให้แก่ผู้เขียน ทำให้ผู้เขียนรู้จักความเป็นครูทั้งจิตและวิญญาณ ทำยนี้ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกสถาบันการศึกษาที่ได้มอบวิชาความรู้ ที่ทำให้ผู้เขียนนำมาใช้เพื่อการดำรงชีพ และมีโอกาสถ่ายทอดให้แก่ บุคคลอื่น และขอบคุณนิสิต นักศึกษา รวมถึงผู้เข้ารับการอบรมสัมมนา และผู้ร่วมปฏิบัติงานทุกท่านที่ทำให้ผู้เขียนมีเรื่องราวและประสบการณ์ ดีๆ นำมาถ่ายทอดในหนังสือเล่มนี้.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุลยลักษณ์ ตราชูธรรม

บทที่ 1

หลักความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับผู้เสียภาษี (Tax Nexus) 7

1. หลักสัญชาติ (Nationality Rule) 8
2. หลักถิ่นที่อยู่ (Residence Rule) 12
3. หลักแหล่งเงินได้ (Source Rule) 16

บทที่ 2

หลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของประเทศไทย 17

1. หลักถิ่นที่อยู่ (Residence Rule) 18
2. หลักแหล่งเงินได้ (Source Rule) 23

บทที่ 3

ภาระภาษีและการวางแผนภาษี กรณีคนต่างชาติ เข้ามาทำงานในประเทศไทย (Inbound) 32

1. กรณีรับลูกจ้างต่างด้าว (ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว)
เข้ามาทำงานในประเทศไทยโดยไม่ได้ทำสัญญาจ้าง ฯลฯ 33
2. กรณีกรรมการบริษัทซึ่งเป็นชาวต่างชาติที่ไม่ได้เป็น
ลูกจ้างของบริษัทลูกความเข้ามาทำงานในประเทศไทย ฯลฯ 37
3. กรณีที่ปรึกษาโครงการชาวต่างชาติ (ไม่ใช่พนักงานของบริษัท)
ได้รับเงินค่าที่ปรึกษาเมื่อจบโครงการ ฯลฯ 41
4. กรณีพนักงานต่างชาติที่บริษัทแม่ในต่างประเทศ
ส่งเข้ามาทำงานในประเทศไทย ฯลฯ 56

บทที่ 4

ภาระภาษีและการวางแผนภาษี กรณีคนไทยไปทำงาน ในต่างประเทศ (Outbound) 67

1. กรณีบริษัทไทยส่งพนักงานไทยไปทำงาน
ให้แก่บริษัทในเครือในต่างประเทศ 68
2. กรณีการให้สวัสดิการแก่พนักงานที่ไปทำงานในต่างประเทศ 76
3. กรณีผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยซึ่งไม่ใช่ลูกจ้างได้รับเงินได้
จากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศ 77
4. กรณีผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยได้รับเงินค่าสิทธิ
จากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศ 82

บทที่ 5

หลักเกณฑ์การพิจารณาความเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ (Resident) เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีเงินได้ 85

บทที่ 6

หลักเกณฑ์การพิจารณาความเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ (Resident) เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศต่าง ๆ 98

บทที่ 7

หลักเกณฑ์การพิจารณาสถานที่เกิดแหล่งเงินได้
เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 105

บทที่ 8

การเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ
สหราชอาณาจักรตามหลักถิ่นที่อยู่” 133

บทที่ 9

การเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกา
ตามหลักสัญชาติและหลักถิ่นที่อยู่ 148

ภาคผนวก 1

รายชื่อประเทศที่มีอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย 166

ภาคผนวก 2

ตัวอย่างอนุสัญญาภาษีซ้อนในข้อ
“บริการส่วนบุคคล” 170

Chapter ▶ 1

หลักความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐกับผู้เสียภาษี (Tax Nexus)

ท่านผู้อ่านเคยสงสัยหรือไม่ว่า...เมื่อเราไปทำงานหรือประกอบธุรกิจหรือมีทรัพย์สินในต่างประเทศ เราต้องเสียภาษีให้แก่ประเทศนั้นและประเทศไทยหรือไม่? และคนต่างชาติที่เข้ามาทำงานหรือประกอบธุรกิจหรือมีทรัพย์สินในประเทศไทยต้องเสียภาษีให้แก่ประเทศไทยและประเทศของเขาหรือไม่?

คำถามข้างต้นคงเป็นคำถามในใจของหลายๆ ท่านทั้งคนไทยและคนต่างชาติที่มีการย้ายถิ่นฐานในการทำงานหรือประกอบธุรกิจหรือการมีทรัพย์สินหรือมีความต้องการศึกษาข้อมูลเพื่อวางแผนในการทำงานหรือประกอบธุรกิจหรือการมีทรัพย์สิน คำตอบเบื้องต้นสำหรับคำถามดังกล่าวคือ ย่อมแล้วแต่หลักในการจัดเก็บภาษีของประเทศไทยและประเทศนั้นๆ

ประเทศต่างๆ ทั่วโลกมีหลักในการจัดเก็บภาษีอยู่ 3 หลักได้แก่

1. หลักสัญชาติ (Nationality Rule)
2. หลักถิ่นที่อยู่ (Residence Rule)
3. หลักแหล่งเงินได้ (Source Rule)

1. หลักสัญชาติ (Nationality Rule)

หลักสัญชาติ (Nationality Rule)

*รัฐเก็บภาษี เพราะผู้มีเงินได้เป็นผู้ถือสัญชาติ (Nationality) หรือเป็นพลเมือง (Citizen) ของรัฐนั้น ไม่ว่าผู้นั้นจะอาศัยอยู่ ณ ที่ใด และแหล่งเงินได้เกิดขึ้น ณ ที่ใดในโลกนี้

*สหรัฐอเมริกา ฟิลิปปีนส์ เกาหลีเหนือ เม็กซิโก ใช้หลักนี้

หลักสัญชาติคือหลักที่ว่า รัฐจะเก็บภาษีจากผู้มีสัญชาติ (Nationality) หรือเป็นพลเมือง (Citizen) ของรัฐนั้น ไม่ว่าผู้นั้นจะอาศัยอยู่ ณ ที่ใด และแหล่งเงินได้เกิดขึ้น ณ ที่ใดในโลกนี้ ประเทศที่ใช้หลักสัญชาติในการจัดเก็บภาษี เช่น สหรัฐอเมริกา ฟิลิปปินส์ เกาหลีเหนือ เม็กซิโก

ประเทศที่จัดเก็บภาษีตามหลักสัญชาติควรให้สวัสดิการที่ดีแก่ผู้ถือสัญชาติหรือเป็นพลเมืองของตนไม่ว่าอยู่ ณ ที่ใดในโลกนี้ รวมทั้งให้ความคุ้มครองดูแลผู้ถือสัญชาติหรือพลเมืองของตน แม้จะอยู่ในต่างประเทศก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้ถือสัญชาติหรือพลเมืองของตนนำรายได้กลับมาเสียภาษีให้แก่ประเทศของตน มิฉะนั้นผู้ถือสัญชาติหรือพลเมืองของประเทศนั้นก็จะเปลี่ยนสัญชาติหรือความเป็นพลเมืองเพื่อไม่ให้เสียภาษีซ้ำซ้อน

ตัวอย่างการจัดเก็บภาษีตามหลักสัญชาติ (Nationality Rule)

Mr. Mark Elliot Zuckerberg (มาร์ก ซัคเคอร์เบิร์ก) เจ้าพ่อเฟซบุ๊ก (Facebook) ซึ่งมีเชื้อสายยิว สัญชาติอเมริกัน มีรายได้จากการขายหุ้นเฟซบุ๊กเพียงไม่กี่เปอร์เซ็นต์ให้แก่บริษัทไมโครซอฟท์โดยเจ้าพ่อไมโครซอฟท์ Mr. Bill Gate (บิลเกตต์) ซึ่งมองการณ์ไกลยอมขาดมติดีที่ประชุมบริษัทฯ หุ่เงินซื้อหุ้นเฟซบุ๊ก จนเป็นเหตุให้มูลค่าหุ้นของเฟซบุ๊กสูงติดอันดับ Top Ten มาร์ก ซัคเคอร์เบิร์ก ขายหุ้นเฟซบุ๊กเพียงเล็กน้อยก็ทำให้ติดอันดับเศรษฐีโลกไปในพริบตา

ในทางภาษีอากร การถือสัญชาติอเมริกันของ มาร์ก ซัคเคอร์เบิร์ก ทำให้เขาต้องนำรายได้ที่ได้รับ ไม่ว่าจะเกิดจากแหล่งเงินได้ในสหรัฐอเมริกาหรือนอกประเทศมาเสียภาษีให้แก่รัฐบาลอเมริกัน **เว้นแต่ในกรณีที่ถูกกฎหมายภายในของสหรัฐอเมริกายกเว้นภาษีให้** เช่น ตามประมวลรัษฎากรของสหรัฐอเมริกา มาตรา 911 ผู้ถือสัญชาติอเมริกันหรือเป็นพลเมืองของ

สหรัฐอเมริกาได้เงินได้จากการให้บริการส่วนบุคคล (Personal Service) ในต่างประเทศ จะได้รับยกเว้นไม่ต้องนำเงินได้ส่วนที่ไม่เกิน 93,000 เหรียญสหรัฐ (ขึ้นลงตามอัตราเงินเฟ้อ) ที่ได้รับในต่างประเทศมาเสียภาษีให้แก่รัฐบาลอเมริกัน โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

(1) ต้องมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศโดยเจตนาบริสุทธิ์เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปีภาษี หรือปรากฏตัวอยู่ในต่างประเทศไม่น้อยกว่า 330 วัน ในระยะเวลา 12 เดือนใดๆ ต่อเนื่องกันและ

(2) มีภูมิลำเนาในการเสียภาษี (Tax Home) อยู่ในต่างประเทศ ซึ่งภูมิลำเนาในการเสียภาษีนั้น หมายถึง สถานที่ประกอบธุรกิจตามปกติ

(ศึกษาเพิ่มเติมได้จาก : ศ.ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม, ผศ.ดุยลักษณ์ ตราชูธรรม. ในบทความเรื่อง “การเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกาตามหลักสัญชาติและหลักถิ่นที่อยู่” ในหนังสือคำสอนวิชาการกฎหมายภาษีอากร (พิมพ์ครั้งที่ 11) ของ ศ.ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม จัดพิมพ์โดยสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, หน้า 877 – 888. ซึ่งผู้เขียนได้นำมาลงพิมพ์ไว้ในบทที่ 9 ของหนังสือเล่มนี้)

แม้จะมีการยกเว้นภาษีดังกล่าวก็มีผู้ถือสัญชาติอเมริกันที่มีความจำเป็นในการย้ายถิ่นฐานการทำงานหรือประกอบธุรกิจหรือย้ายถิ่นที่อยู่เพื่อไปตั้งรกรากในต่างประเทศ **เลือกที่จะสละสัญชาติอเมริกัน** เช่น Mr.William Ellwood Heinecke นักธุรกิจชาวอเมริกันซึ่งเข้ามาตั้งรกรากในประเทศไทยตั้งแต่อายุ 16 ปี และเริ่มประกอบธุรกิจในประเทศไทยตั้งแต่อายุยังน้อยด้วยการขออนุญาตใช้สิทธิในแฟรนไชส์จากบริษัท Pizza Hut Ink เพื่อประกอบกิจการร้านพิซซ่าฮัท (Pizza Hut) แห่งแรก

ในประเทศไทยที่พำนัก แต่ในปัจจุบันมีการเลิกสัญญา กับ Pizza Hut และตั้งแบรนด์ใหม่ของตนเองชื่อ “เดอะพิซซ่า คอมปะนี (The Pizza Company)” และยังเป็นผู้ขออนุญาตใช้สิทธิในแบรนด์แฟรนไชส์ชั้นนำของโลกเพื่อเปิดกิจการในประเทศไทยอีกหลายแบรนด์ เช่น Sizzler, Burger King, Swensens นอกจากนี้ยังเป็นเจ้าของธุรกิจโรงแรมชั้นนำในประเทศไทยอีกหลายแห่ง เช่น Four Seasons, Marriott, Anantara

การที่ Mr.William Ellwood Heinecke ถือสัญชาติอเมริกัน ทำให้ต้องนำเงินได้ที่ได้รับจากการประกอบกิจการทั่วโลก รวมทั้งในประเทศไทยด้วย กลับไปเสียภาษีเงินได้ให้แก่รัฐบาลอเมริกัน แม้จะเสียภาษีให้แก่ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศถิ่นที่อยู่และประเทศอื่น ซึ่งเป็นประเทศแหล่งเงินได้แล้วก็ตาม ต่อมา Mr.William Ellwood Heinecke ได้สละสัญชาติอเมริกันมาถือสัญชาติไทย ซึ่งการสละสัญชาติอเมริกันนั้น ถ้าสละก่อนวันที่ 17 มิถุนายน 2551 ยังต้องเสียภาษีให้แก่รัฐบาลอเมริกันต่อไปอีก 10 ปี แต่ถ้าสละตั้งแต่วันที่ 17 มิถุนายน 2551 เป็นต้นมา ถือว่าสละความเป็นพลเมืองโดยสมบูรณ์ ไม่ต้องเสียภาษีให้แก่รัฐบาลอเมริกันตามหลักสัญชาติอีกต่อไป

2. หลักถิ่นที่อยู่ (Residence Rule)

หลักถิ่นที่อยู่ (Residence Rule)

*บุคคลใดที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศใดมีหน้าที่ต้องเสียภาษีให้แก่ประเทศนั้น โดยไม่คำนึงว่าจะถือสัญชาติใด และมีแหล่งเงินได้เกิดขึ้นในประเทศใด = หลักเงินได้ทั่วโลก (Worldwide Income Basis)

*ประเทศไทยใช้หลักนี้

หลักถิ่นที่อยู่คือ หลักที่ว่าบุคคลใดมีถิ่นที่อยู่ในประเทศใดมีหน้าที่ต้องเสียภาษีให้แก่ประเทศนั้น โดยไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นจะถือสัญชาติใด และมีแหล่งเงินได้เกิดขึ้นในประเทศใด

หลักถิ่นที่อยู่จึงเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “หลักเงินได้ทั่วโลก (Worldwide Income Basis)”

ท่านผู้อ่านสงสัยหรือไม่ว่า...ในแต่ละประเทศใช้หลักเกณฑ์ใดในการพิจารณา “ความเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่” หรือการเป็น Resident ของประเทศนั้นๆ”

การพิจารณาความเป็น
“ผู้มีถิ่นที่อยู่ (Resident)”
ของประเทศต่างๆ

หลักในการพิจารณาความเป็น “ผู้มีถิ่นที่อยู่ (Resident)” ของประเทศต่าง ๆ

ประเทศต่าง ๆ มีหลักในการพิจารณา “ความเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ (Resident)” ดังนี้

1. **หลักข้อเท็จจริงและสภาพของการอยู่อาศัย (Facts and Circumstance of the Stay Rule)** หลักนี้ให้พิจารณาว่าผู้มีเงินได้มีที่อยู่อาศัยเป็นการถาวรในประเทศนั้นหรือไม่ หากมีก็ถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศนั้น ประเทศที่ใช้หลักนี้ เช่น อิตาลี เม็กซิโก เนเธอร์แลนด์

2. **หลักระยะเวลาการปรากฏตัว (Physical Presence Rule)** หลักนี้ให้พิจารณาว่าผู้มีเงินได้มีระยะเวลาการปรากฏตัวอยู่ในประเทศนั้นตามที่ประเทศนั้นกำหนดหรือไม่ หากมีก็ถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศนั้น ประเทศที่ใช้หลักนี้ เช่น ไทย อินเดีย รัสเซีย ไอร์แลนด์ สิงคโปร์ ฝรั่งเศส

บางประเทศใช้ทั้ง 2 หลักข้างต้นประกอบกัน เช่น นิวซีแลนด์ เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส

3. **หลักการมีภูมิลำเนาในประเทศนั้น ๆ (Domicile Rule)** หลักนี้ให้พิจารณาว่าผู้มีเงินได้มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศนั้นหรือไม่ เช่น หากมีชื่อในทะเบียนบ้านในประเทศนั้น ก็ถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศนั้น ประเทศที่ใช้หลักนี้ เช่น เยอรมนี ญี่ปุ่น

4. **หลักการรับเงินจากกองทุนบำเหน็จบำนาญของรัฐบาล (Commonwealth Superannuation Fund Rule)** หลักนี้ให้พิจารณาว่าผู้มีเงินได้ได้รับเงินจากกองทุนบำเหน็จบำนาญของรัฐบาลหรือไม่ หากได้รับก็ถือเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศนั้น ประเทศที่ใช้หลักนี้ เช่น ออสเตรเลีย

ตัวอย่างประเทศที่ใช้หลักการพิจารณาถิ่นที่อยู่หลายหลักประกอบกัน

ออสเตรเลีย พระราชบัญญัติการประเมินภาษีเงินได้ ค.ศ.1936 (The Income Tax Assessment Act) มาตรา 6 ให้ใช้หลักใดหลักหนึ่งใน 4 หลัก ต่อไปนี้ในการพิจารณาว่า ผู้มีเงินได้เป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในออสเตรเลียหรือไม่

1. **หลักการอยู่อาศัย (Residing Rule)** หลักนี้ให้พิจารณาว่าผู้มีเงินได้มีการอยู่อาศัยเป็นการถาวรในออสเตรเลียหรือไม่ ถ้ามี ก็ถือเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในออสเตรเลีย หรือมีที่พักอาศัยเป็นปกติหรือแน่นอนในออสเตรเลีย ก็ถือเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในออสเตรเลียเช่นเดียวกัน

2. **หลักภูมิลำเนา (Domicile Rule)** หลักนี้ให้พิจารณาว่าผู้มีเงินได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในออสเตรเลียหรือไม่ ถ้ามี ก็ถือเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในออสเตรเลีย

3. **หลัก 183 วัน (183 Days Rule)** หลักนี้ให้พิจารณาว่า ผู้มีเงินได้ปรากฏตัวอยู่ในออสเตรเลียเป็นเวลาถึง 183 วัน หรือไม่ ถ้าถึง 183 วัน ก็ถือเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในออสเตรเลีย

4. **หลักการรับเงินจากกองทุนบำเหน็จบำนาญของรัฐบาล (Commonwealth Superannuation Fund Rule)** หลักนี้ให้พิจารณาว่าผู้มีเงินได้ได้รับเงินได้จากกองทุนบำเหน็จบำนาญของรัฐบาลออสเตรเลียหรือไม่ ถ้าได้รับก็ถือเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในออสเตรเลีย

ตัวอย่างประเทศที่ใช้หลักการพิจารณาถิ่นที่อยู่หลายหลักประกอบกัน

ญี่ปุ่น ใช้หลักการมีภูมิลำเนาและหลักการอยู่อาศัยในญี่ปุ่นเป็นเวลาครบ 5 ปี (Permanent Resident) ในการถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในญี่ปุ่น

สหรัฐอเมริกา ใช้หลักการได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ถาวร (Green Card Rule) และหลักการปรากฏตัวในสหรัฐอเมริกาไม่น้อยกว่า 183 วัน ในการพิจารณาว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา (รายละเอียดในการพิจารณาว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา ศึกษาได้จากบทความ “การเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกาตามหลักสัญญาติและหลักถิ่นที่อยู่” ของศาสตราจารย์พิเศษ ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุลยลักษณ์ ตราชูธรรม ในบทที่ 9 ของหนังสือเล่มนี้

การพิจารณาความเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศในกลุ่มอาเซียน

สิงคโปร์ ใช้หลักการปรากฏตัวไม่น้อยกว่า 183 วัน ในปีปฏิทิน หรือการเข้าไปอยู่อาศัยในสิงคโปร์ก่อนปีที่มีการประเมินภาษีไม่น้อยกว่า 3 ปีติดต่อกัน ในการพิจารณาว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์

มาเลเซีย ใช้หลักการปรากฏตัวในมาเลเซียไม่น้อยกว่า 182 วัน ในระหว่างปีปฏิทินหรือกรณีอาศัยอยู่ในมาเลเซียไม่น้อยกว่า 182 วัน ในปีปฏิทิน แต่มีการปรากฏตัวติดต่อกันถึง 182 วัน ในปีปฏิทินก่อนหน้านี้ หรือปีปฏิทินที่ตามมา ก็ถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในมาเลเซีย

เมียนมาร์ ใช้หลักการอยู่อาศัย (Residing) ในเมียนมาร์ไม่น้อยกว่า 183 วัน ในปีที่มีเงินได้ หรือกรณีคนต่างชาติดำรงตำแหน่งให้นายจ้างภายใต้กฎหมายส่งเสริมการลงทุนของเมียนมาร์ (Myanmar Foreign Investment Law) ก็ถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในเมียนมาร์ด้วย

ฟิลิปปินส์ ใช้หลักความเป็นชนชาติฟิลิปปินส์ และหลักการอาศัยอยู่ในฟิลิปปินส์เกิน 3 ปี เป็นหลักในการพิจารณาว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในฟิลิปปินส์

เวียดนาม ใช้หลักการมีภูมิลำเนาหรือการอยู่ในเวียดนามไม่น้อยกว่า 183 วัน ในช่วงเวลา 12 เดือน ถือเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในเวียดนาม

อินโดนีเซีย ใช้หลักการปรากฏตัวมากกว่า 183 วัน ในช่วงเวลา 12 เดือน เป็นหลักในการพิจารณาว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซีย
บรูไน ไม่มีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

สำหรับประเทศไทย ใช้หลักการใดในการพิจารณาถิ่นที่อยู่ (Thai Resident) นั้น ขอให้ศึกษาจากบทที่ 2

3. หลักแหล่งเงินได้ (Source Rule)

หลักแหล่งเงินได้ (Source Rule)

*บุคคลใดได้รับเงินได้จากแหล่งเงินได้ในประเทศใด มีหน้าที่ต้องเสียภาษีให้แก่ประเทศนั้น โดยไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นจะถือสัญชาติใด และเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศนั้นหรือไม่? = หลักอาณาเขต (Territorial Income Basis)

*ประเทศไทยใช้หลักนี้

หลักแหล่งเงินได้คือหลักที่ว่า บุคคลใดได้รับเงินได้จากแหล่งเงินได้ในประเทศใด มีหน้าที่ต้องเสียภาษีให้แก่ประเทศนั้น โดยไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นจะถือสัญชาติใด และเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ของประเทศนั้นหรือไม่?

หลักแหล่งเงินได้ จึงเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “**หลักอาณาเขต (Territorial Income Basis)**” ซึ่งประเทศส่วนใหญ่ในโลกนี้จัดเก็บภาษีตามหลักนี้ ส่วนประเทศไทยจะใช้หลักนี้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอย่างไร? ขอให้ศึกษาบทที่ 2 “หลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทย”.